

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK BÖLÜMÜ

Psikolojik Danışma ve Rehberlik
RPD 201

Not V

Uz. Gizem ÖNERİ UZUN

Bireyi Tanıma ve Tanıma Teknikleri

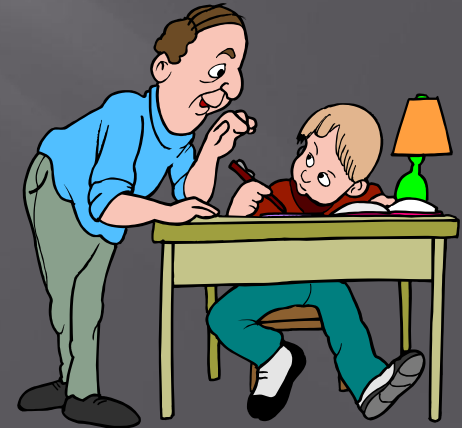
*Kendilerine özgü birer varlık olan bireyler, gerek doğuştan getirmiş oldukları gerekse sonradan kazanmış oldukları pek çok özellikleri yönünden birbirinden farklıdırlar. Bu özellikler *bireysel farklılıklar* olarak adlandırılmaktadır.

*Bireysel farklılıkların temelinde, bireylerin birbirinden farklı özelliklere sahip olarak dünyaya gelmeleri ve farklı çevrede yetişmeleri bulunur.

Bireyi Tanımanın Önemi

*Psikolojik danışma ve rehberlikte amaç olarak bireylerin çevresine, kişisel ve sosyal uyum sağlaması, kendisi ile ilgili doğru kararlar alması ve uygun planları yapması beklenir.

*Bireyin gerçekçi ve doğru kararlar alabilmesi için kendisine ilişkin objektif ve kullanışlı bilgilere ihtiyacı vardır.

Psikolojik danışmanın, bireylere yardım etmesi için öncelikle yardım edeceği bireyin niteliklerini, tutum ve değerlerini, yaşantıları bilmesi, anlaması ve bireyi tanıması, bunun içinde birey hakkında bilgi toplaması gerekir.

Birey tanımada, elde edilen bilgileri bireyle paylaşarak kendini gerçekçi biçimde tanımasına, kendisinin başkalarından olan farklılıklarını görmesine yardım etmektir.

Bireyi Tanımanın Gereksinimleri

- Bireyin gerçekçi bir benlik yapısı geliştirmesine yardım etmek
- Bir konuda karar verebilmek için gerekli bilgileri toplamak
- Yetenek ve ilgileri doğrultusunda bireyleri kendilerine en uygun programlara yönlendirebilmek
- Okulda uygulanacak eğitim programı için bireyleri özelliklerine göre gruplandırmak
- Evlilik ve eş seçiminde bireylere yardımcı olmak
- Bir kurumun özel amaçları için en uygun kişileri seçmek
- Bireylerin sorunlarına uygun tanıları koymak ve tedavi planını oluşturma.

Bireyi Tanımadada Temel İlke ve Anlayışlar

- Asıl amaç bireyin kendisini tanımasına yardım etmek
- Tüm öğrencilere yönelik olmalı
- Takım halinde çalışmak önemli
- Sürekli bir hizmet olmalı
- Toplanan bilgilerin geçerli ve güvenilir olması
- Bireyi her yönüyle tanıma
- Teknik uygulamak araç haline getirilmelidir.
- Sadece bir araç uygulamak bireyi tanımak için yeterli değildir.
- Bireye mutlaka geribildirim verilmelidir.

Öğrencilerin Tanınması Gereken Yönleri

*Öğrenciyi tanıma onun kişilik özelliklerini bilmekle mümkün olur.

*Kişilik, bireyin biyolojik ve psikolojik, kalıtımsal özelliklerini, güdülerini, duygularını, isteklerini ve davranış kalıplarını içine alır.

*Öğrencileri tanıma amacına yönelik olarak okuldaki öğretmenlerin, danışmanların, ailelerin bireyin incelenmesi son derece önemlidir.

**Yetenekler*

-Yetenek, bir iş ya da aktiviteyi ustalıkla yapabilme gücü ve düzeyidir.

-Yetenek, bireyin bir davranışı öğrenebilmek için doğuştan sahip olduğu kapasitesinin çevre ile geçirilen yaşantılar sonucu geliştirilmesi ve yeni öğrenmeler için hazır hale getirilmiş kısmıdır.

**İlgiler*

-Bireyin bir şeyden hoşlanma veya hoşlanmama derecesidir.

**Kişilik*

-Bireyin ilgileri, yetenekleri, mizacı, duygusallığı, alışkanlıkları, tavırları işbirliği ve gücü gibi çok sayıda özelliğinin dinamik örgüsüdür.

**Benlik Algısı*

- Bireyin kendisini nasıl gördüğüdür.
- Bireyin kendisine ilişkin değerlendirmeleridir.

**Bireyin Fiziksel-Biyolojik Özellikleri*

- Beden yapısı ve Beden Sağlığı

**Sosyal Kültürel ve Ekonomik Koşullar*

- Ailenin yapısı, Ailenin eğitim anlayışı,
- Ailenin sosyal ve kültürel yapısı

1. Bireyin fiziksel, biyolojik özellikleri
2. Bireyin davranışsal özellikleri
3. Sosyal, kültürel ve ekonomik koşullar

*Bireyi tanımda kullanılan çeşitli yöntem, teknik ve araçlar hem sınıflama hem de çeşit açısından farklılıklar göstermektedir.

*Çeşitli teknikler kullanırken dikkat edilmesi gereken en önemli nokta 'amaca uygun' olması ve tekniği iyi bilen kişiler tarafından kullanılmalıdır.

Psikolojik test, bireylerin yetenekleri, becerileri, güdüleri, tutumları, savunmaları hakkında bilgi verecek sorunların sorulmasına ortam ve olacak sağlayan sistemli bir yaklaşımdır.

Psikolojik testler, bireylerin psiko-sosyal güçlerini ya da yetersizliklerin saptamada, aşamalarını etkin bir biçimde planlamada, kişilik özelliklerini tanımada, betimlemede, yeni kuram geliştirmede ve karar vermede işlevler yerine getirir.

Testlerle bilgi toplamanın
temel özelliđi test ve uygulama
koşullarının 'standart' ve değerlendirmenin
objektif olmasıdır.

*Okullarda uygulanacak olan psikolojik testler için, bir plan ve program içinde zamanlanarak yetkili kişiler tarafından uygulanması önemlidir.

*Psikolojik testlerin uygulanması belirli bir amaca yönelik olmalıdır.

*Psikolojik testler, genel olarak ikiye ayrılır;

-Maksimum Performans T.(Yetenek, Başarı)

-Davranış T.(Kişilik, İlgi ve Tutum Envanterleri)

Test Teknikleri

a. Kişilik Testleri

*Bireyin kişiliğine ait olan özellikleri (genel ve özel yetenekler) belirlemek amacıyla kullanılan testlerdir.

b. Başarı Testleri

*Öğretim ve öğrencinin öğrenme düzeyini ölçmek amacıyla düzenlenen testlerdir.

c.Yetenek Testleri

*Bireyin zihinsel ve akademik yeteneklerini saptamak amacıyla kullanılır.

*Bireyin geleceğe yönelik başarısını yordamada da kullanılabilir.

**Genel Yetenek:* Değişik düzeyde ve bir bütün olarak akademik ve zihinsel özelliklerinin tespitidir.

**Özel Yetenek:*Belli bir alandaki akademik ve zihinsel özelliklerinin tespitidir.

d.İlgi Envanteri

*Öğrencinin, bir nesne iş ya da aktiviteye ilgi düzeyini ölçmek amacıyla kullanılan bir testtir. Bu yolla, eğitsel ve mesleki konulara yönlendirilmede uygun kararlar alınabilir.

e.Tutum Testleri

*Bireyde olduğu varsayılan ve onun bir nesne ve etkinlik ile ilgili duygu, düşünce ve davranışlarını düzenli olarak etkileyen eğilimini ölçme amacıyla kullanılır.